

សុន្ទរកថា

**ឯកឧត្តម ស ខេង ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី សហរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ
ស្តីពី វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ**

“ គោលនយោបាយជាតិចំពោះការពង្រឹងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍
និង កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៃកម្ពុជា តាមរយៈស្ថាប័នរដ្ឋបាល នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ”

“ កិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់នៅភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០៦ និងថ្ងៃទី០៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤ ”

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោកស្រី អស់លោក :

ស្នូលនៃយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា គឺអភិបាលកិច្ចល្អ ដែលផ្តោត
សំខាន់លើកំណែទម្រង់វិស័យ៤ គឺ :

- ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ
- កំណែទម្រង់ច្បាប់ និង យុត្តិធម៌
- កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ រួមទាំងវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ
- កំណែទម្រង់កងកំលាំងប្រដាប់អាវុធ ពិសេសការកាត់វិសាយទ័ព ។

ជោគជ័យនៃកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ គឺជាកូនសោរមួយសំរាប់បើកទ្វារទៅរក
កំណែទម្រង់លើវិស័យ៣ ផ្សេងៗទៀត ។

នៅក្នុងឱកាសនៃកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់នេះ ខ្ញុំសូមលើកឡើងដោយសង្ខេបអំពី
កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ។

១ - មស្សនៈអំពីវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការនៅកម្ពុជា :

ក្នុងអាណត្តិទី១ និង ជាងពាក់កណ្តាលអាណត្តិទី២ នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សំដាប់ថ្នាក់
រដ្ឋបាលក្រោមជាតិ មានខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបានតែងតាំង និង ធ្វើសកម្មភាព
ជំនួសមុខឱ្យរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិ ដោយគ្រាន់តែដើរតួនាទីជាភ្នាក់ងារអនុវត្តតាមការចង្អុលបង្ហាញ
ការសំរេច និង ពាមនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាលនៅថ្នាក់ជាតិតែប៉ុណ្ណោះ ។ រដ្ឋបាលទាំងនោះ

ទទួលខុសត្រូវ និង មានគណនេយ្យភាពចំពោះរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ ដែលបានត្រួតត្រាលើមុខងារដែល
បានធ្វើប្រតិភូកម្មឱ្យនោះ ។

ដូច្នេះ រហូតដល់ដើមឆ្នាំ ២០០២ កម្ពុជា មានប្រភេទនៃអាជ្ញាធររដ្ឋបាលក្រោមជាតិ
តែមួយគត់ ដែលកម្ពុជាបានកំណត់ថា ជា " វិសហមជ្ឈការ " ឬ បើយើងយល់តាមទ្រឹស្តីរួម គឺជា
ប្រភេទមួយនៃប្រព័ន្ធមជ្ឈការ ។

ប៉ុន្តែចាប់ពីខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០២ មកនយោបាយនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល នៅកម្ពុជាមាន
ការផ្លាស់ប្តូរតាមរយៈការបង្កើតនូវក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់តាមការបោះឆ្នោត ។ នយោបាយថ្មីនេះ
តំរូវឱ្យរដ្ឋាភិបាលនៅថ្នាក់ជាតិផ្ទេរមុខងារសមស្របទៅឱ្យក្រុមប្រឹក្សាជាប់ឆ្នោតទាំងនោះ សំដៅ
ធានាឱ្យក្រុមប្រឹក្សាទាំងនោះមាន ឋានៈ សិទ្ធិអំណាច ការទទួលខុសត្រូវ និង ធនធានដើម្បីសំរេច
និង គ្រប់គ្រងមុខងារទាំងនោះ ក្នុងនាមសហគមន៍មូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ជាប់
ឆ្នោតទាំងនេះ ត្រូវមានការទទួលខុសត្រូវ និង គណនេយ្យភាពចំពោះសហគមន៍ មូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ។
ចំណែករាជរដ្ឋាភិបាល គឺគ្រាន់តែជួយពិនិត្យផ្នែកនីត្យានុកូលភាពនៃសកម្មភាពការងាររបស់ក្រុម
ប្រឹក្សាទាំងនោះ ហើយនឹងពិនិត្យមើលឱ្យបានប្រាកដថា ក្រុមប្រឹក្សាទាំងនោះនឹងមិនធ្វើអ្វីប្រឆាំង
នឹងផលប្រយោជន៍របស់ជាតិ ។ ដូច្នេះគោលនយោបាយថ្មីនេះ មានបំណងផ្តល់នូវស្វ័យភាពទៅ
ឱ្យស្ថាប័នជាប់ឆ្នោតនៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ តែមិនផ្តល់ឱ្យនូវបូរណភាពឡើយ ។ កម្ពុជាបានកំណត់
គោលនយោបាយថ្មីនេះថា " ជាវិមជ្ឈការ " ។

២ - ផែនការអភិបាលកិច្ចល្អ :

នេះជាគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលវិសហមជ្ឈការ និង វិមជ្ឈការ
ត្រូវតែបានអនុវត្ត គឺជាសកម្មភាពបំពេញបន្ថែម ឬ សកម្មភាពរដ្ឋបាលយ៉ាងស្នាហាប់ជាងមុន ។
ឥឡូវនេះ វិសហមជ្ឈការ និង វិមជ្ឈការ ត្រូវក្លាយជាដៃគូក្នុងការខិតខំប្រឹងប្រែង ដើម្បីទទួលបាន
នូវអភិបាលកិច្ចល្អ តាមរយៈកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ ដូចមានចែងក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ
របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។ ដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយនេះ ស្ថាប័នថ្នាក់ក្រោមជាតិត្រូវតែ
ទទួលបាននូវសិទ្ធិអំណាច និង ធនធានដើម្បីអនុវត្តនូវមុខងាររបស់ខ្លួនយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព ។

ផ្អែកតាមគោលនយោបាយនេះ គោលបំណង និង ទិសដៅកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលតាមរយៈ

ដៃគូថ្មីនៃវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ គឺដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវអភិបាលកិច្ចល្អ ។ ដើម្បីសំរេច បាននូវគោលបំណងនេះ ចាំបាច់ត្រូវ ÷

- ពង្រឹង និង ពង្រីកលិទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យតាមរយៈការចូលរួម តម្លាភាព និង គណនេយ្យភាព ក្នុងរដ្ឋបាលគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់
- ជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះសេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ជាពិសេសការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។

ភាពជាដៃគូថ្មីនេះ នឹងជះឥទ្ធិពលដល់គោលនយោបាយ និង យន្តការរដ្ឋបាលគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ននានា នៃរាជរដ្ឋាភិបាល រួមទាំងស្ថាប័ន និង ភ្នាក់ងារថ្នាក់ក្រោមជាតិបច្ចុប្បន្ន និង ទៅ អនាគត ។ ការងារនេះ ទាមទារឱ្យមានការតំរង់ឥរិយាបថជាថ្មី ការរួបរួមឆន្ទៈ និង សកម្មភាព ដើម្បីគាំទ្រ និង អនុវត្តក្នុងភាពជាដៃគូថ្មី ប្រកបដោយភាពស្មោះប្រហាប់ ។

៣ - ចំណុចជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ :

ដើម្បីសំរេចបាននូវទិសដៅនៃកំណែទម្រង់នេះ ចាំបាច់ត្រូវរួមបញ្ចូលចំណុច៤ ដែលជា មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រសំរាប់កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈតាមរយៈវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ គឺ ÷

ទី១ : នយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ទាមទារឱ្យមានសកម្មភាពគាំទ្រ សហប្រតិបត្តិការ និង សំរបស់រួលជាប្រចាំ ពីគ្រប់ក្រសួង និង ស្ថាប័នទាំងអស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសពីអង្គការដែលផ្តល់សេវាកម្មខ្សែទទឹង ដូចជាហិរញ្ញវត្ថុ និង ផែនការជាដើម ។

ទី២ : មានតែស្ថាប័នថ្នាក់ក្រោមជាតិទេ ដែលមានឋានៈ អំណាច ការទទួលខុសត្រូវ និង ធនធានសមស្រប អាចរួមចំណែកដល់ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាព នៃជីវិតប្រជាពលរដ្ឋរបស់ ខ្លួន ។ ដូច្នេះប្រការសំខាន់បំផុត គឺត្រូវពិនិត្យមើលថ្នាក់រដ្ឋបាលក្រោមជាតិទាំងអស់ឡើងវិញ រួមទាំងខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ។

ទី៣ : ក្នុងដំណើរការកំណែទម្រង់នេះ សមាសភាគទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធ និង ពឹងផ្អែក គ្នាទៅវិញទៅមក និង ត្រូវប្រមូលផ្តុំនៅក្នុងគោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រតែមួយប្រកបដោយ ភាពស៊ីសង្វាក់គ្នា មិនស្រពិចស្រពិល ដែលមានការពាក់ព័ន្ធពីគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គការរបស់

រដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានាក៏ដូច ស្ថាប័ន ភ្នាក់ងារ និង អ្នកផ្តល់ជំនួយទាំងអស់ ។
រាជរដ្ឋាភិបាលតាំងចិត្តបំពេញការងារនេះ តាមរយៈការពិភាក្សានៅក្នុងគណៈកម្មាធិការ និង នៅក្នុង
រដ្ឋាភិបាលទាំងមូល ។

ទី៤ : ការបន្តគាំទ្រសហប្រតិបត្តិការ និង សំរបស់រូលរបស់អ្នកផ្តល់ជំនួយជាតិ និង
អន្តរជាតិ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្ថាប័ន និង ភ្នាក់ងារទាំងអស់ ជាកត្តាដ៏សំខាន់សំរាប់ការ
អភិវឌ្ឍន៍ ការអនុវត្ត និង ការទ្រទ្រង់នយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រនេះ ។

កន្លងមករាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានបង្កើតក្រុមការងារមួយ ដើម្បីសហការជាមួយក្រុម
ការងារអ្នកផ្តល់ជំនួយធ្វើការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រអំពីវិមជ្ឈការ និង វិហសមជ្ឈការ ហើយ
ក្រុមការងារនេះ បានចាប់ផ្តើមដំណើរការការងាររបស់ខ្លួនបានមួយចំនួន ។ ដើម្បីបង្កើនល្បឿន
ការត្រៀមរៀបចំទាំងនេះ ថ្មីៗនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានសំរេចបង្កើតគណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួង
ដែលចូលរួមដោយរដ្ឋមន្ត្រីនៃក្រសួងពាក់ព័ន្ធនានា សំដៅធ្វើការពិភាក្សា និង រៀបចំសេចក្តីព្រាង
ច្បាប់អង្គការមួយសមស្របសំរាប់ការគ្រប់គ្រងខេត្ត ក្រុង និង ស្រុក ខណ្ឌ ។ គណៈកម្មាធិការនេះ
នឹងចាប់ដំណើរការការងារនៅដើមឆ្នាំ ២០០៥ ហើយសូមស្វាគមន៍ចំពោះការចូលរួមស្ថាបនា និង
ការចូលរួមវិភាគទានសមស្របដល់ដំណើរការនេះ ។

ចុងបញ្ចប់នេះ ក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះដៃគូអភិវឌ្ឍន៍
ទាំងអស់របស់កម្ពុជា ដែលផ្តល់នូវការគាំទ្រ និង ជំនួយឧបត្ថម្ភដ៏ថ្លៃថ្លាសំរាប់ស្តារ និង អភិវឌ្ឍន៍
ប្រទេសកម្ពុជា ។ ឆ្លងតាមកិច្ចប្រជុំនេះ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា នឹងទទួលបាននូវជំនួយឧបត្ថម្ភជាបន្តបន្ថែម
ទៀតពីសហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយនានា ។

សូមអរគុណ !